

Factsheet 'Telecomdata'

Onderwerp:	
Kernboodschap	Om in control te blijven en snel en gericht te sturen op de verspreiding van het virus, is het van belang om goed zicht te hebben op en inzicht in het virus. Daarom wordt een dashboard ingericht dat niet alleen data bevat die de epidemie zelf beschrijven, maar ook indicatoren die een vroegtijdige waarschuwing geven. Verplaatsingsgegevens geven het meest direct inzicht in hoeveel bewegingen er plaatsvinden en kunnen dus een signaal zijn voor opleving van het virus.
Argumentatie	<ul style="list-style-type: none"> De verplaatsingsgegevens geven het meest direct inzicht in hoeveel bewegingen er plaatsvinden binnen en tussen gemeenten. Deze geaggregeerde data zeggen niets over de verspreiding van het virus zelf, maar wel over het potentiële risico van virusoverdracht tussen personen. Daarmee kunnen ze een eerste signaal geven dat er sprake kan zijn van een risico op het opleven van het virus, bijvoorbeeld bij grote drukte in de parken, op de stranden of in winkelcentra. Op basis van deze op gemeentelijk niveau geaggregeerde data kunnen GGD'en, veiligheidsregio's en zorgaanbieders in alertheid gebracht worden als dat nodig is. Ten tweede kan via de aantallen een beeld worden verkregen van de naleving en effectiviteit van maatregelen. Wordt een advies ordentelijk opgevolgd door de bevolking. Nadrukkelijk gaat het dan niet om handhaving, maar om de effectiviteit te meten en eventueel de noodzakelijke maatregelen bij te stellen. <p>In het dashboard worden diverse gegevens overzichtelijk bijeengebracht die nu al in diverse rapportages vanuit bijvoorbeeld het RIVM te vinden zijn, met het doel beleidsbeslissingen op nationaal, regionaal en lokaal niveau te sturen. In de voorlopige plannen staan verplaatsingsgegevens genoemd als indicator op nationaal niveau. De waarschijnlijke invulling hiervan is het landelijk percentage mensen dat in de eigen gemeente verblijft, met een afwijking ten opzichte van het gemiddelde voor de invoering van maatregelen. (deze opzet komt ruwweg overeen met de presentatie van gegevens in de "community mobility reports" van Google, waar nu soms naar wordt gekeken)</p>
Politieke afspraken (regeerakkoord, convenant, coalitieafspraken e.d.)	In het voortraject is intensief samengewerkt met de staatssecretaris van EZK en zijn JenV en BZK ambtelijk betrokken.
Feiten&cijfers	<p><i>Relatie met het dashboard</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Het RIVM beheert alle data die ten grondslag liggen aan het dashboard of heeft inzicht daarin O.b.v. het voorstel wetswijziging Telecom hebben alleen het RIVM en het CBS inzicht in de op gemeentelijk niveau geaggregeerde verplaatsingsdata voor respectievelijk onderzoek en verwerking van data Een kwalitatieve duiding van deze gegevens op gemeentelijk niveau wordt zo nodig gedeeld met beleidsmakers, GGD'en en veiligheidsregio's (dus: het was erg druk in gemeente X en juist rustig in gemeente Y) Een kwalitatieve duiding van deze gegevens op regionaal niveau worden gedeeld met het publiek (dus: de stoplichten) (gegevens zijn voor RIVM die signalen af kan geven en ook gegevens ook publiceert. Welke gegevens dat zijn

	<p>precies zijn, die vraag ligt bij RIVM.</p> <p><i>Tijdslijn:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Di 6 mei: eerste melding in Kamerbrief over gebruik telecomdata • Wo 7 mei: rectificatiebrief aan de Kamer • Di 12 mei: overleg MVWS met SEZK, MJENV en ambtelijk-BZK • Wo 13 mei: <ul style="list-style-type: none"> ◦ overleg MVWS met MJENV en AP ◦ adviesaanvraag aan de AP • Do 14 mei: advies van de AP • Ma 18 mei: informeel delen van wetswijziging met de RvS • Di 19 mei: <ul style="list-style-type: none"> ◦ overleg MVWS met SEZK en AP ◦ informele ambtelijke opmerkingen van de AP • Wo 20 mei: <ul style="list-style-type: none"> ◦ Bespreking in MR ◦ Verzending aan RvS (excl. Opmerkingen AP) • Vr 22 mei: advies van de RvS (verwachting) <p><i>Samenvatting standpunt AP (19 mei)</i></p> <p>De AP is van mening dat het wetsvoorstel substantieel is verbeterd. Echter, de AP ziet een risico op de herleidbaarheid van de data door derden (anonimiteit van de gegevens), vanwege de (commerciële) belangen van de data. Er zijn volgens de AP extra waarborgen in wet- en regelgeving nodig. EZK ziet mogelijkheden hierin te voorzien.</p> <p><i>Nadere toelichting eerdere traject Veiligheidsregio's</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • De veiligheidsregio's hebben eind maart een verzoek ingediend om op basis van locatiedata te kunnen bepalen waar het druk is en waar dus risico's voor de gezondheid kunnen ontstaan. • EZK heeft samen met de mobiele netwerkkoperators verkend hoe met het gebruik van geaggregeerde locatiedata van telecomoperators hieraan invulling kan worden gegeven. • Op basis van een daartoe uitgewerkt voorstel heeft de AP aangegeven dat anonimisering van locatiedata principieel niet mogelijk is. Bovendien geeft AP aan dat het niet mogelijk is om te voldoen aan de privacy wetgeving omdat hiervoor een wettelijke grondslag ontbreekt. • Om locatiedata te kunnen gebruiken zou spoedwetgeving moeten worden opgesteld, aldus AP. AP stelt op haar website: "locatiedata verzamelen in strijd tegen coronavirus is illegaal." • EZK heeft daarop concept spoedwetgeving voor deze casus intern voorbereid. • De vertegenwoordiger van de Veiligheidsregio's in de Rijkscrisisstructuur heeft 15 april aangegeven het verzoek tot het gebruik van geaggregeerde antennedata in te trekken. • Daar speelt mee dat het in procedure brengen van de spoedwetgeving enige tijd in beslag neemt en het voorgestelde systeem uit oogpunt van privacy niet geheel in de behoefte van de VR kon voorzien. • Het gebruik van antennedata door de VR is daarmee destijds voor EZK gesloten. <p><i>Nadere toelichting eerdere traject CBS</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • J&V heeft in maart contact gehad met RIVM over telecomdata ter ondersteuning van het RIVM. • Dit leidt 24 maart tot een verzoek van J&V aan het CBS om via locatiedata van mobiele telefoons de mobiliteit van de Nederlandse bevolking te kunnen meten. • Het CBS heeft daarop op basis van een bestaande samenwerking met T-
--	---

	<p>Mobile een systeem ontworpen dat daarin kan voorzien.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na de uitspraak van AP dat het gebruik van locatiedata niet is toegestaan, heeft T-Mobile de samenwerking opgezegd. • De European Data Protection Board (EDPB) bracht op 20 april een advies uit voor het gebruik van mobiele telefoondata. Volgens het CBS voldoet haar voorstel hieraan. • Het CBS voert ondertussen al weken discussie met AP over het al dan niet voldoen aan de privacywetgeving. AP blijft bij haar standpunt dat spoedwetgeving nodig is. • AP heeft toen aan het CBS te kennen gegeven deze gesprekken te staken in afwachting van spoedwetgeving.
Overig (zoals heikele punten en pers)	<p>Er kunnen vragen worden gesteld over het waarborgen van anonimiteit van data. Hierop kan bijv. geantwoord worden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De AP heeft in de informele opmerkingen hier ook opmerkingen over gemaakt. Dit zal worden verwerkt in het wetsvoorstel. • Ondanks dat het een kort en intensief traject betreft, heeft u ten volste het advies van de Autoriteit Persoonsgegevens benut (tot tweemaal toe). • Het is uw taak als minister van VWS om deze infectieziekte te bestrijden en de gezondheid van mensen te beschermen. Daarom wilt u het RIVM in staat stellen om veel sneller dan nu kan al te signaleren of en waar het misgaat met het virus. Dat komt niet alleen de volksgezondheid ten goede, maar de hele samenleving en economie. • De data dienen voor onderzoek en advisering en voor geen enkel ander doel. • De data worden geaggregeerd per gemeente en per uur en zijn dus niet herleidbaar tot individuen. • Specifiek BZK: BZK is ambtelijk betrokken geweest in het proces en is ook akkoord gegaan met de tekst hierover in uw brief aan de Kamer d.d. 19 mei.